Heilig Hart Van Maria
Berlaar
6K

Opgave 3: De stiekeme sleutel

Gegeven en gevraagd: zie opgave

Oplossing:

Vraag 1

Om te bewijzen of een boodschap uniek te decoderen valt, beschouwen we voor de som en het product twee beginletters met elk zijn gekoppelde getalwaarde. Deze getalwaarden noemen we a en b. Na het uitvoeren van de bewerking op de getalwaarden a en b komen we 2 nieuwe getalwaarden uit, respectievelijk a' en b'. Nu komt het te bewijzen neer op aantonen dat als a $\neq$ b, dat ook a' $\neq$ b'. Met andere woorden: er bestaat een bijectie tussen de verzameling van beginletters en de verzameling van de gecodeerde letters.

Bewijs voor som:

a' en b' kunnen beschreven worden als:

$$a' = a + c - k_1 \cdot 29$$
$$b' = b + c - k_2 \cdot 29$$

Waarbij c een constante en k_1, k_2 het grootste natuurlijk getal waarvoor a' respectievelijk b' positief blijven.

Stel a' = b' dan moeten ook volgende gelijkheden gelden:

$$a + c - k_1 \cdot 29 = b + c - k_2 \cdot 29$$
$$a - b = 29(k_1 - k_2)$$

Aangezien 29 een priemgetal is, moet het linkerlid gelijk zijn aan een geheel veelvoud van 29. Aangezien a en b nooit meer dan 28 eenheden uit elkaar kunnen liggen kan deze gelijkheid nooit voldaan zijn, enkel als a = b. Hieruit volgt dat als a $\neq$ b, dat ook a' $\neq$ b'.

Bewijs voor product:

a' en b' kunnen geschreven worden als:

$$a' = a \cdot c - k_1 \cdot 29$$
$$b' = b \cdot c - k_2 \cdot 29$$

Waarbij c een constante is die geen veelvoud is van 29 en k_1, k_2 het grootste natuurlijk getal waarvoor a' respectievelijk b' positief blijven.

Stel a' = b', dan moeten ook volgende gelijkheden gelden:

$$a \cdot c - k_1 \cdot 29 = b \cdot c - k_2 \cdot 29$$
$$c(a - b) = 29(k_1 - k_2)$$

Aangezien 29 een priemgetal is, moet een van beide termen in het linkerlid een geheel veelvoud zijn van 29. Constante c voldoet hier niet aan (zie gegeven), en aangezien a en b nooit meer dan 28 eenheden uit elkaar kunnen liggen kan deze gelijkheid nooit voldaan zijn, enkel als a = b. Hieruit volgt dat als a $\neq$ b, dat ook a' $\neq$ b'.

De coderingsmethode van Lambik geeft geen unieke decodering. Als a = 14 en b = 15 dan geldt $a' = (14^2) \bmod 29 = 22$ en $b' = (15^2) \bmod 29 = 22$. Bijgevolg geldt er niet dat als a $\neq$ b, dat ook a' $\neq$ b'.

De coderingsmethode van Tante Sidonia geeft wel een unieke decodering. Dit zijn we nagegaan door voor elke waarde a de gecodeerde waarde a' te berekenen. Dit gaf een bijectie.

Vraag 2

Om te bewijzen dat $(7x + 10)^3 + 2 \mod 29$ een unieke codering is wordt het opgedeeld in verschillende stappen. Ten eerste valt $7x$ te schrijven als $29 \cdot k + r$ waarbij k het (positief) quotient en r de rest is bij deling van $7x$ door 29. Uit vraag 1 weten we dat elke waarde x een unieke rest geeft. Vervolgens geldt $29 \cdot k + r + 10 = 29 \cdot k + (r + 10) = 29 \cdot k' + r'$ waarbij r' en k' de rest en het quotient zijn bij deling van $29 \cdot k + r + 10$ door 29. Door vraag 1 en omdat r een uniek getal is tussen 0 en 28 geldt dat r' ook uniek is. Om nu verder te gaan wordt de derde macht uitgewerkt, dit geeft $(29 \cdot k' + r')^3 = (29^3 k'^3 + 3 \cdot 29^2 k'^2 r' + 3 \cdot 29 k' r'^2 + r'^3)$. Omdat de eerste drie termen een veelvoud van 29 zijn en we uit vraag 1 weten dat r'^3 een unieke rest geeft na deling door 29 geldt $(29 \cdot k' + r')^3 = k'' \cdot 29 + r''$. Analoog volgens de optelling met 10 volgt dat de optelling $k'' \cdot 29 + r'' + 2$ een unieke rest zal geven. Na modulo houden we deze unieke rest over die perfect te coderen valt.

Vraag 3

Om deze vraag op te lossen was het niet mogelijk direct de terugweg te maken en de letters te decoderen aangezien er met een modulo gewerkt wordt en het dus niet te achterhalen valt welk getal er eerst stond. Om deze reden moest er wel gebruik gemaakt worden van een volledige tabel waarin alle letters en de drie symbolen worden omgezet. Zoals in de vorige vraag aangetoond is de boodschap uniek gecodeerd en kan dus de terugweg ook gemaakt worden. Door de gecodeerde boodschap "BYVG SGXQC"te decoderen met de gemaakte tabel kregen we de boodschap "PRIEMGETAL".

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7x	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	77	84	91	98
7x+10	10	17	24	31	38	45	52	59	66	73	80	87	94	101	108
$(7x+10)^3$	1000	4913	13824	29791	54872	91125	140608	205379	287496	389017	512000	658503	830584	1030301	1259712
$(7x+10)^3+2$	1002	4915	13826	29793	54874	91127	140610	205381	287498	389019	512002	658505	830586	1030303	1259714
$(7x+10)^3+3 \% 29$	16	14	22	10	6	9	18	3	21	13	7	2	26	20	12
	Q	O	W	K	G	J	S	D	V	N	H	C	Spatie	U	M

	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Spatie	Komma	Punt
x	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
7x	105	112	119	126	133	140	147	154	161	168	175	182	189	196
7x+10	115	122	129	136	143	150	157	164	171	178	185	192	199	206
$(7x+10)^3$	1520875	1815848	2146689	2515456	2924207	3375000	3869893	4410944	5000211	5639752	6331625	7077888	7880599	8741816
$(7x+10)^3+2$	1520877	1815850	2146691	2515458	2924209	3375002	3869895	4410946	5000213	5639754	6331627	7077890	7880601	8741818
$(7x+10)^3+3 \% 29$	1	15	24	27	23	11	19	17	4	8	28	5	25	0
	B	P	Y	Komma	X	L	T	R	E	I	Punt	F	Z	A